

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

9. An qui indigne in Paschate sumpsit Eucharistiam, incurrat in excommunicationem latam ab Ordinario contra transgressores praecepti Communionis? Ex p. 3. tract. addit. res. 14. p. 160.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

præcepti circumstantiam non retulerit: Ergo hac anticipata communione, facta quidem ex voluntate adimplendi præceptum Ecclesiæ, quidquid sit postmodum de securo accidentaliter impedimento, præcepto Ecclesiæ satisfierit, cessante dierum Ecclesiæ congruentia, propter congruentem etiam eorundem dierum anticipationem, quæ sanè facilius debet, quam dilatio admitti. Ita Fernandez, & ante illum Suarez in 3. p. tom. 3. disp. 70. sect. 2. circa finem.

4. Sed plus addit Layman in Theol. mor. lib. 5. tr. 4. cap. 5. num. 9. vbi asserit, quod qui præuidit se in Paschate à sacra communione impeditum iri, non tenetur tempus præscriptum præuenire, dummodo intra eum annum semel communicauerit. Ita ille, quod est valde notandum: vide Coninch de Sacrament. quæst. 80. art. 1. dub. 4. concl. 2.

RESOL. IX.

An qui in Paschate sumpsit indignè Eucharistiam, incurrat excommunicationem latam ab Ordinario, contra transgressores præcepti communionis? Ex p. 3. tract. addit. Ref. 14.

§. 1. Quidam Theologus affirmatiuam sententiam docuit, sed contrarium dicendum est per ea quæ adduxi in part. 3. tract. 4. ref. 43. vbi contra Nugnum, & Syluium docui, fumentem indignè Eucharistiam in Paschate satisfacere præcepto Ecclesiæ, & præter Doctores ibi citatos, tenent etiam hanc opinionem Vasquez in 3. p. tom. 3. disp. 214. c. 4. cui etiam adde Petr. Ochaguiam de sacram. tr. 2. de Eucb. q. 15. n. 6. qui individualiter respondet ad casum huius resolutionis, sic enim ait. Implet præceptum sumendi Eucharistiam in Paschate, qui indignè, & cum conscientia peccati mortalis illam sumit. Probat, nam alia præcepta impleri possunt per actum continentè in se peccatum lethale, vt ille, qui die ieiunij nimis replet stomachum cibis in eo vnico prandio, quod licitum est ieiunantibus, posset quidem peccare lethalter, & tamen sine dubio satisfaceret præcepto ieiunij. Item is, qui in peccato mortali susciperet Sacramentum Baptismi, satisfaceret præcepto diuino suscipiendi Baptismum. Secundo probatur idem responsum ratione D. Thom. 1. 2. q. 100. art. 9. quia lex quæ præcepit aliquem actum, præcipit substantiam eius, non verò modum, nisi modus sit de essentia actus secundum se, vel propterea cadit sub lege (qua ratione attentio est de essentia orationis.) At verò suscipere Eucharistiam cum dispensatione debita, non est modus essentialis Sacramenti Communionis, nam si quis indignè communicat, sacramentaliter communicat. Vnde ad primum argumentum respondetur, dignum cultum, seu reuerentiam huius Sacramenti esse finem huius præcepti, non materiam eius. Ad secundum respondetur, illud verbum, reuerenter, vel denotare reuerentiam extrinsecam, vel intrinsecam, quam petit hoc Sacramentum ex natura sua & iure diuino, non humano. Inde ille qui cum reuerentia intrinseca, sine extrinseca tamen communicaret, non violaret præceptum Ecclesiasticum de suscipienda Eucharistia, sed diuinum. Vnde qui indignè communicaret, non incurreret pœnas, vel censuras Ecclesiasticas, quæ contra transgressores huius legis imponerentur, quia in rigore seruaret præceptum, & legem Ecclesiæ. Ita ille, & ego.

RESOL. X.

An si quis in Paschate Eucharistiam non sumpsit, te-

neatur postea quamprimùm communicare? Ex p. 3. tract. 4. Ref. 41.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Nugnus in Pitigianus in 4. sent. tom. 1. dist. 9. q. 3. art. 9. Vagander præc. 3. lib. 1. cap. 6. n. 2. Azorius tom. 1. lib. 7. cap. 4. q. 1. Coninch de Sacrament. q. 80. art. 1. dub. 4. Suarez in 3. p. tom. 3. disp. 70. sect. 2. Layman in Theol. mor. lib. 5. tract. 4. cap. 5. num. 8. Grassius part. 1. lib. 2. cap. 3. num. 2. 5. Syluius in 3. part. q. 80. art. 1. quaritur 4. & alij asserentes, quod qui in Paschate seu iusta, seu iniusta causa Eucharistiam non sumpsit, postea cum primùm commodè potest, communicare debeat, vt quando diutius differat, tantò magis peccatum augeat. Et ratio est, quia non conceditur terminus annuus, vt tunc cesset obligatio, sed vt adimpletio non possit ulterius differri, sicut in contractibus, quando statuitur tempus ultra quod non potest differri solutio, si tunc non fiat, obligatio non extinguitur, sed perseverat.

2. Sed contrariam opinionem puto citam præbabilem esse, quam docent Sotus in 4. dist. 8. quæst. art. 4. Syluester ver. Eucharist. q. 15. Tabianus ver. communicare, quæst. 7. D. Antoninus part. 1. lib. 9. c. 4. Valentia tom. 3. disp. 6. q. 8. punct. 4. Armilla ver. communicatio, n. 6. Medina in instruct. conf. lib. 1. c. 1. n. 4. Valentia in summa, quæst. 148. Ledelme 1. 4. q. 1. dub. 2. Ioan. de la Cruz in direct. conf. part. 2. de Sacram. Eucharist. q. 5. dub. 7. conclus. 4. Toltoza lib. 6. cap. 18. & Emanuel Sa. ver. Eucharist. n. 7. vbi sic ait: Qui in Paschate transgressus præceptum non communicauit, non peccat iterum mortaliter, si postea non communicet: semel enim tantum id præceptum obligat, scilicet in Paschate, vt præceptum de confessione, semel solum quolibet anno. Ita ille.

RESOL. XI.

An qui in Paschate non communicauit, teneatur facere in initio sequentis anni Eucharistiam sumere? Ex p. 3. tr. 13. & Misc. 1. Ref. 3.

§. 1. Vtinam hic casus frequenter non accideret, & affirmatiuam sententiam tenent communiter Doctores, quos citauit in 3. cap. tract. 4. resolutione 130. quibus nunc addo Ochaguiam de Sacrament. tract. 2. de Eucharist. q. 15. n. 4. Hurtadum de Sacrament. disput. 10. de Eucharist. difficult. 3. & disput. de Penitenti. difficult. 12. Verum ibi cum aliquibus negatiuam sententiam probabilem esse putauit. Sed scio contra me quemdam Theologum misississe, immeritò tamen: nam præter Doctores ibi citatos, non solum hanc sententiam probabilem esse, sed probabiliorē putat ex Societate Iesv. Iacobus Granado in 3. part. de Sacrament. cour. 6. tr. 10. disputat. 4. numer. 4. & sequent. vbi sic ait: Oritur difficultas, an qui intra Paschatis tempus non sumpsit Eucharistiam, teneatur ex vi præcepti Ecclesiastici sumere, cum primùm postea possit, an non, sed sine nouo peccato differri liceat usque ad aliud Pascha. Aliqui asserunt, huiusmodi hominem teneri ad Eucharistiam accedere, cum primùm possit; nihilominus contraria sententia probabilior est, quia quando aliquod præceptum est pro tempore aliquo determinato, claspò illo tempore cessat obligatio, nisi adsint circumstantiæ aliud suadentes, sed sumptio Eucharistiæ præcepta est pro tempore Paschali, nec sunt circumstantiæ suadentes, obligationem post illud tempus perseverare. Ergo

AN TO
C
Tom 1
E III

Quæ hic est infra Ref. 2. post seq. & in aliis eius nor.

Cum eodem Ochaguiam hic citato infra Ref. 13. §. Ex his,